

A hunok kincse

3. rész

A hunok/avarok kincsének elrablása a frank uralkodó, Nagy Károly nevéhez fűződik. Az ún. „Német-Római Birodalom” megalapítója a 700-as évek végén nagy bajban volt: kiürült a kincstára. Történetünk évében, 795-ben éppen a linneburgi szászokkal vív elkeseredett harcort. Pénzre van szüksége, de sürgősen.

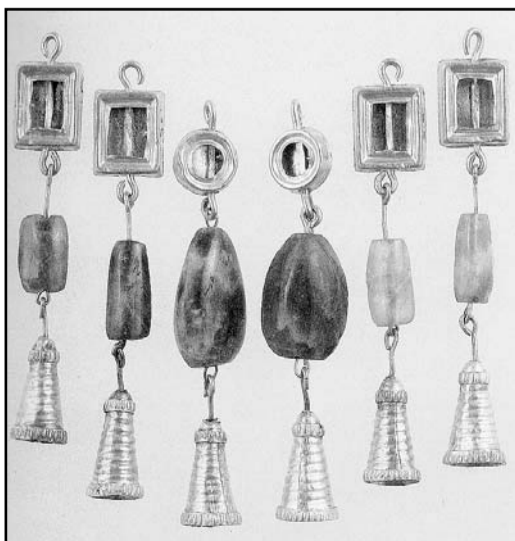
Megbízta hát mások is serénynek bizonyult alattvalóját, Erik foroiuliai (frauli – ma: Friulia) herceget, krajnai őgróft, hogy támadja meg és rabolja ki az avarok **egyik** kagáni székhelyét. A kagáni székhelyek földvárak, ún. „gyűrűk” vagy „győrök” (lásd: Győr településnevek ország-szerte) voltak, amit a nyugati krónikák (pl. a Sankt Gallen-i) „hring”-nek vagy „ring”-nek neveznek.

És itt állunk meg egy pillanatra. Nem véletlenül írtam azt, hogy „**egyik** kagáni székhelyét”. Ugyanis az Avar Birodalom törzsszövetség volt, ahol az egyes törzsek kagánjai (fejedelmek) önálló területen éltek, innen intézték a saját törzseik ügyeit és saját kincstárak volt, amely fölött kizárólag ők maguk rendelkeztek. Választás útján rendelték maguk fölé az ún. nagykagánt – ilyen volt a méltán híres Baján. Az egyes törzsek kagánjai egymás között pontosan szétosztották a törzsszövetség által szerzett külföldi, főleg bizánci adót (békeadót), valamint a közös hadjáratokban zsákmányolt javakat. Az Avar Birodalomnak nem volt tehát egy „közvetlen” őrző „központi kincstára”. Az „avar kincsek” elrablása így hát legfeljebb két önálló avar törzs vagyonát érinthette, nem pedig az összavarságát.

A kiszemelt kagáni földvár Jugur (majd utódja, Kajd) kagán székhelye volt, Pannónia Liburnia tartományában, a mai Fiume (Rijeka) melletti Tarsatica városban. A napjainkban Trsat horvát nevet viselő város eredeti neve Tarsatár volt, amely egyben kardcsiszár (kardkészítő) központ is volt az Avar Birodalomban.

Most már csak annak meghatározása van hátra, hogy melyik avar törzs kagáni székhelyét ejtették hatalmukba és rabolták ki a frankok. Erről egy első kézből származó írott forrás is rendelkezésünkre áll: az avar származású frank tábori pap, Unguimer egyik költeménye. Ebben az avarság belső törzsi viszonyait jól ismerő költő az elfoglalt és másodsorra is kirabolt földvár birtokosait ismételtelen „gaza” népek nevezi (*gazae gentis*). Ez a „gaza” népnév „kazaze” formában is felbukkan és a konstantinói „türk nevek” listáján a nyolcadik helyen szereplő **Keszi** törzsnévvel azonos. Ez a törzs volt az egyike az ősi valláshoz és hagyományokhoz makacsul ragaszkodó hun-magyar rétegnek, belőle származott a Szent István halála után lázadást szító Vata is.

A tarcsatári földvár kifosztását a „művelt nyugati” évkönyvek (annalesek) és krónikák az

istenített császár, Nagy Károly nevéhez kapcsolták. Legtöbörben a mai Anglia területén élt Simeon szerzetes, a Nordhumbrani Évkönyvek szerzője fejezte ki ezt a téves beállítást: „Az erős kezű király, Károly a hunok népét kemény kézzel pusztítva leigázta, akiknek fejedelme elmenekült, miután seregét legyőzték vagy megsemmisítették, és tőlük 15 szekér aranyat, ezüstöt valamint gyönyörű és értékes selyemruha anyagot hoztak el, amely szekereknek mindegyikét négy-négy ökör húzta.”.

(Mint láthatjuk, úgy az avarnak született Unguimer pap-költő, mint az angliai – ki tudja, milyen származású – Simeon szerzetes kerülik az „avar” megnevezést, helyette az előbbi a „gaza” (Keszi) törzs nevét, illetve az utóbbi a „hun”

népnevet használja. Erre majd visszatérünk.)

Tizenöt társzeker kincs! Hatalmas mennyiség! Ezzel a mohó császár minden gondját megoldotta!

Csak hogy nem ő volt a „dicső hős”. Még csak a fia sem, a „Kis Pippin”, akit – tévesen – említenek nagy győztesként. (Ő csak egy évre rá hajtotta végre a „sírrablást”.) Hanem a silány őgróf, Erik herceg. A foroiuliai-frauli-karintiai helytartó. Aki szintén gyáva volt saját maga szembenézni a hun-avar nyilakkal. Megkereste hát a megfelelő embert.

Ez pedig a Keszi törzs tarcsatári székhelyű kagánjának „jobbkeze”, a *tárkány* („Tarcanus”), illetve, a régi hun szerzetesi rend szerint: a *tudun*. A második legrangosabb ember. Akit az újabb korban *nádornak* neveztek. Einhard krónikás „Annales regni” című írta fel-tárja a történetet. Eszerint Erik mással hajtatta végre „merész tervét”, akinek személyét „Wonomyr szláv” (Wonomyro Sclavo) néven jelöli meg. (A „sclavus” fogalom ekkor még alapvetően szolgát, esetünkben „szolgálatba állított embert” is jelentett. A szláv fajra később terjesztették ki.) A szöveg szerint Erik herceg „elküldte embereit Wonomyr szlávval Pannóniába, hogy az avarok népének földvárát („hringum”) kirabolják.”.

És ez meg is történt. Csak hogy az avar kincseket a dicső Erik és megbízottja nem harc árán, hanem *orgyilkossággal* szerezte meg. A Lorch-i kolostor korabeli évkönyve elárulja, hogy „*Jugur kagánt felkoncolták*”. Innen tudjuk meg azt is, hogy a gyilkosság és a rablás terve és végrehajtása a „tudun” személyéhez fűződött, aki a kagán után a második legmagasabb méltóság viselője volt. A forrás „regulus”-nak („kiskirálynak”) nevezi a tudunt, és mint a kagán helytartóját szerepelteti. Nevén azonban nem nevezi. A regensburgi Sankt Emmeran krónikája viszont azonosítja Jugur kagán helytartóját az avar Baltunc (?) személyében, aki 789-ben fiának, Vonomirnak adta át a tisztséget. Helyt vagyunk! Mi több, Aventinus német krónikája szerint az orgyilkosság úgy történt, hogy a tudun apósát (a kagánt) *borral mérgezte meg*. Ismerős, nem? Nos, rémlik már? Atila, Ildikó-Mikolt?

A „szláv” mondott Vonomir, akinek az apja mint avar szerepel, tehát ő maga is avar, árulta el a gyáva Erik hercegnek a kagáni földgyűrű gyengéit, elősegítve a kitervelt rablást. Előtte pedig megölette apósát, Jugur kagánt. Mint láthatjuk, a nemzetárulás nem mai „fejlemény”.

De erről majd a következő részben.

Csiby Károly

Kárpát-medencei magyar gyerekek tehetségkutató versenye

Ismerd meg Világ a magyar tehetséget!

A Független Újságírók Szövetsége 2006-tól indítja útjára a Kárpát-medencében élő magyar nemzetiségű gyermekek tehetségkutató versenyét. E rendezvénnyel hagyományt kívánunk teremteni egy olyan tehetségkutató, a későbbiekben tehetség felkaroló tevékenységnek, mely esélyt adhat különleges képességű gyermekek számára egy jobb, teljesebb élet megvalósításához.

Célunk a nemzeti összefogás, a kultúra, a hagyományok ápolása, a tehetséges magyar gyermekek megismertetése a nagyvilág magyarsága számára. Szeretnénk a külföldön szétszórtva élő nemzetársaink figyelmét felkelteni ezzel a rendezvény-sorozattal, bevonni őket is a programok szervezésébe, támogatóink sorába.

Várjuk a hazai és a külföldi médiák képviselőinek segítségét, mert hisszük, hogy nincs nagyobb öröm, mint gyermekeink nagyszerű produkcióiról hírt adni szerte a világban.

Várjuk magyarországi és határon túli cégek, vállalkozók jelentkezését, akik segítségünkre lehetnek a tehetségkutató verseny támogatásában akár pénzübeni, akár természetbeni juttatásokkal.

Várunk mindenkit, aki tudja és akarja segíteni szellemi, anyagi támogatásával munkánkat, mert hisszük, hogy valóban nemes célt tűztünk magunk elé.

Ne feledjük, hogy a tehetséget nem csak megtalálni, felkarolni is kell, hogy később büszkének lehessünk rájuk, bármerre is vessen őket a sors, az élet viharai.

Ma a határainkon belül és kívül született magyar gyermekek nem indulhatnak egyenlő eséllyel neki az életnek még akkor sem, ha egyformán tehetségesek egy-egy területen. A Kárpát-medence magyar gyermekeinek sorsa, lehetőségei, jövője nem ugyanarról a „rajtkőről” indul. Teremtünk lehetőséget számukra, hogy megmutathassák mindazt, amit segíteni akaró felnőttek nélkül talán kevesen ismerhetnének meg.

Szívből hisszük, hogy meghálálják mindazokkal a produkciókkal, amelyekkel örömet szereznek iskolájuknak, pedagógusoknak, szülőknek, nézőknek, támogatóknak, szervezőknek, szűkebb-és tágabb környezetüknek egyaránt.

FELHÍVÁS A FÜGGETLEN ÚJSÁGÍRÓK SZÖVETSÉGE

felhívja az iskolák, gyermekintézmények, szülők figyelmét a 2006-ban induló, "ISMERD MEG VILÁG A MAGYAR TEHETSÉGET!" című tehetségkutató versenyére.

A versenyt a Kárpát-medencében élő magyar nemzetiségű hat - tizenhat éves kor közötti gyermekek részére szervezzük, akik a meghirdetett kategóriákban szeretnék megmutatni tehetségüket a nagyvilágnak.

A RENDEZVÉNY TÁRSZERVEZŐJE:

A Magyarok Világszövetsége

MÉDIAPARTNEREK:

American Hungarian Panorama Magazin, Panoráma Világklub, Magyar Internet Figyelő, Kárpátia újság, HON-levél (a Magyarok Világszövetségének lapja) Debrecen Hetilap, a kolozsvári Szabadság c. napilap, Erdélyi Napló, Európai Idő, Objektív TV Gyergyószentmiklós, www.szabadsag.ro-honlap, valamint más, határainkon belüli és kívüli médiák (tárgyalások folyamatban vannak).

A RENDEZVÉNY FŐVÉDNÖKEI

Balczó András Olimpiai- és világbajnok öttusázó, a nemzet sportolója és Patrumbány Miklós a Magyarok Világszövetségének elnöke

BENEVEZÉS A TEHETSÉGTKUTATÓ VERSENYRE:

Az iskolákban lezajlott elődöntőket követően, a kategória győztesek nevezeit a középdöntőbe postai úton 2006. május 15-ig a **H-Magyarország, 4400. Nyíregyháza, Május 1. tér 7. Független Újságírók Szövetsége**,

illetve a **lezsakne.zsuzsa@netra.hu**, e-mail címre kell eljuttatni. Nevező lapok letölthetők a **www.mifigyelo.hu** weboldaltól is.

NEVEZÉSI KATEGÓRIÁK:

- a. mese-próza-vers
- b. népdal, ének
- c. néptánc
- d. modern tánc
- e. hangszeres zene
- f. egyéb

RÉSZTVEVŐ ORSZÁGOK:

Ausztria, Horvátország, Magyarország, Szlovákia, Szlovénia, Szerbia-Montenegró, Románia, Ukrajna

A középdöntők az adott régiók (országok) meghatározott helyszínein kerülnek lebonyolításra. Ezek időpontjáról és helyéről értesítést küldünk az érintetteknek.

A döntőre és a Gálára Budapesten kerül sor, a Magyarok Házában.

A JELENTKEZÉS FELTÉTELEI:

- 1. Az előadott produkciók időtartama nem haladhatja meg az 5 percet! A meghatározott időn túllépő versenyző kizárára kerül.
- 2. Néptánc, modern tánc és egyéb kategóriákban a résztvevők létszáma nem haladhatja meg a 8 főt.
- 3. Az elődöntőkből a középdöntőbe, illetve a középdöntőkből a döntőbe kategóriánként az első helyezett produkció jut tovább.
- A zsűrinek joga van külön döntésük alapján - az első helyezetteken kívül - régióként 2 versenyzőt, illetve versenyszámot továbbjuttatni.
- 4. A versenyzőket a középdöntőbe és döntőbe régióként (országokként) kettő fő kísérheti. (Saját költségen hozzátartozók is részt vehetnek a verseny valamennyi helyszínén.)

Bővebb információt a versennyel kapcsolatban a következő telefonszámokon lehet kérni:

L. Gyöngyösi Zsuzsanna, Bella Árpád

Telefon: 06-30-525-6745,
06-30-369-0250

